

Motion till riksdagen 2011/12:U1

av **Hans Linde m.fl. (V)**
med anledning av prop. 2011/12:5

Fortsatt svenskt deltagande i den internationella militära insatsen i Libyen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen avslår proposition 2011/12:5 Fortsatt svenskt deltagande i den internationella militära insatsen i Libyen och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de 21 miljoner kronor som i propositionens förslag till riksdagsbeslut avsätts för en militär insats i Libyen i stället används för att öka den svenska humanitära insatsen med anledning av situationen i Libyen.

Motivering

Vänsterpartiet välkomnade FN-resolutionerna 1970 och 1973, vilkas huvudsakliga syfte var att skydda civilbefolkningen samt att få till stånd ett eldupphör i Libyen.

Världssamfundet har en plikt att reagera mot brott mot de mänskliga rättigheterna, och Vänsterpartiet ställde sig således även bakom innehållet i den regeringsproposition (2010/11:111) som bemyndigade den svenska försvarsmakten att delta i upprätthållandet av den flygförbudszon över Libyen som FN hade beslutat om.

Begränsningarna i regeringens proposition 2010/11:111 var tydliga och för Vänsterpartiet viktiga. För oss var och är det väsentligt att ett svenskt deltagande i den internationella insatsen skulle bidra till att uppfylla FN-resolution 1973, dvs. att skydda civila. Allt annat, t.ex. att gå in med marktrupper, skulle vara att överskrida mandatet från FN och var enligt Vänsterpartiet helt uteslutet. För oss har det hela tiden varit grundläggande att understryka att resolutionens utgångspunkt är att världssamfundet ska skydda Libyens civilbefolkning, inte bedriva något krig mot regimen eller störta Gaddafi.

Fel! Okänt namn på

De farhågor som Vänsterpartiet hela tiden uttryckt vad gäller enskilda länders försök att vidga tolkningen av FN-resolutionen, eller till och med helt frångå resolutionen, har dock kommit att besannas. Kriget i Libyen har kommit att ändra karaktär sedan insatsen inleddes. Vänsterpartiet, och flera bedömare med oss, menar att FN-resolution 1973 alltmer kom att bli en förevändning för Nato att delta i ett inbördeskrig med målet att avsätta Gadaffi. I synnerhet inför och under de slutliga stridigheterna i Tripoli har det blivit uppenbart att den Natoledda insatsen tydligt agerat för att avsätta regimen i landet. Ett sådant handlande har inget stöd i resolutionen och därigenom inte heller i folkkrätten. Samtidigt har man ignorerat de omfattande rapporter som kommit om att civila, framför allt afrikanska gästarbetare, utsatts för våld och övergrepp av rebellerna. Därigenom har insatsen frångått det huvuduppdrag man fick från FN – att skydda civila från våld – oavsett vilken sida som var ansvarig för våldet. Vänsterpartiet välkomnar självklart att Gadaffis regim störtats, men är starkt kritiska till hur den Natoledda insatsen agerade i samband med de avslutande striderna. Vi menar att det libyska folket nu måste få möjlighet att själva bygga sin demokrati och avgöra vilken väg landet ska gå; det är avgörande att den process som det libyska folket nu har framför sig inte dikteras av utländska aktörer eller multinationella oljebolag.

Vänsterpartiet menar att utvecklingen i Libyen, där den internationella insatsen utvecklats i en riktning som helt frångår FN-resolutionens grunder, har bidragit till att skada tilltron till hela processen med FN-mandat. Detta borde Sverige inte ha bidragit till. Vi kan därför konstatera att det hade varit betydligt bättre, för Sveriges och FN:s trovärdighet, om riksdagen beslutat i enlighet med Vänsterpartiets motion i samband med proposition 2010/11:127 och avslutat insatsen i juni, efter att det första mandatet löpt ut.

Redan i samband med att proposition 2010/11:111, om den första insatsen i Libyen, presenterades uttryckte Vänsterpartiet i ett särskilt yttrande bl.a. behovet av ökade humanitära satsningar i Libyen. Vi vill nu med anledning av proposition 2011/12:5 åter ta tillfället i akt och påminna om det stora behovet av humanitärt stöd och inte minst behovet av förbättrade möjligheter för flyktingar från Nordafrika att ta sig till EU och få en fristad här.

Nu när Gaddafis regim är störtad och flygförbudszonen inte längre behövs för att skydda den libyska civilbefolkningen måste Sverige fråga sig hur våra resurser bäst kan användas – var vi kan åstadkomma störst nytta. Störst nytta, menar Vänsterpartiet, gör de svenska resurserna genom humanitära insatser, inte militära. Vi kan därför inte se något behov av att Sverige bidrar med en väpnad styrka till Libyen.

Behoven i Libyen är enorma. Enligt FN:s humanitära samordningsorgan OCHA har så många som 639 000 personer tvingats fly landet, dessutom beräknas det finnas 250 000 internflyktingar. Det kommer att krävas omfattande insatser för att dessa flyktingar ska kunna återvända till sina hem. Det råder samtidigt fortfarande en akut brist på mat, och folk lever under omänskliga förhållanden i delar av Libyen. Nu behövs flyktinghjälp, sjukvård, mediciner, utbildningsinsatser och återuppbyggnad. Av den anledningen anser Vänsterpartiet att Sveriges helt bör fokusera på humanitärt stöd till Libyen.

Fel! Okänt namn på

Sverige bör således ersätta det militära bidraget med en bred och långsiktig humanitär insats i Libyen, och de svenska JAS-planen bör dras tillbaka.

Med anledning av det ovan anförda vill Vänsterpartiet att riksdagen avslår proposition 2011/12:5 och tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att de ytterligare 21 miljoner kronor som den militära insatsen enligt propositionen beräknas kosta i stället ska användas för att öka den svenska humanitära insatsen med anledning av situationen i Libyen.

Stockholm den 19 september 2011

Hans Linde (V)

Torbjörn Björlund (V)

Siv Holma (V)

Jonas Sjöstedt (V)

Jens Holm (V)

Kent Persson (V)